

MINDSZENTI LAP

Megjelen minden vasárnap.

TARSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI HETILAP.

Kéziratok nem adátnak vissza

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 4 korona | Negyed évre . . . korona
Fél évre 2 korona | Egyes példány ára 8 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt árszabás szerint közöl.
Nyilttér garmond soronként 60 fillér.

Ebül szerzett pénz.

Miért ne mondjuk ki nyíltan az igazságot? Csak a gyáva félhet attól, hogy — ha az igazságot mondja — beverik a fejét. Szivesebben járnék bevert, mint hazug fejjel. Azért tehát bátran merem állítani, hogy minden fillér, melyhez nem becsületes munka vagy kétségbevonhatlan juss útján jutunk: szegénypénz, mely nem érdemes arra, hogy becsületes ember kezébe kerüljön és áldás nem kísérelheti. Akár kártyán, fogadáson, akár lóversenyen, akár pedig sorsjegyen, vagy bármi más szerencsejáték útján jutunk pénzhez, ez szerezhethet örömet, de nem boldogságot. Amit saját erőnkkel kerestünk, amit saját szorgalommal szereztünk, amit takarékosan egymás mellé rakunk, olyan vagyon ez, amelyre büszkének lehetünk, amit önértékünk legcsekélyebb sérelme nélkül erkölcsi sikernek tekinthetünk.

Sajnos, a harminckétre év biblia sokat forgatott könyv hazánkban. Már rég időktől fogva szereti a magyar a kártyát keverni. De nekünk úgy tetszik, mintha az idők folyamán a játék természete is változott volna. Előbb csak a gazdag főurak engedtek meg maguknak olyan kártyajátékot, melynél egy-egy vagyon forgott kockán. A jóllét, az anyagiak bősége könnyelműekké tették az embereket, elannyira, hogy élvezetekben bővelkedve, már mi sem izgatta idegeiket, csak a merész kockázat. Ma már a nagy gazdagság keveseket bánt, a vagyon általa-

ban nem nyomja az embereket, s még a jobbmóduaknak is küzdeniök kell az életért. Nem a kockázat ösztöklí az embereket a játékra, hanem a nyerészkedési vágy — s ez nem is telhetetlen vágy, hanem csak az az igyekezet, hogy — ha lehet, vagyis ha a szerencse kedvez — megkönnyítsek a kenyérkereset küzdelmeit. S ennek a kedvéért tesznek kockára mindent: vagyont (ha van) boldogságot, erkölcsöt, becsületességet.

Azt mondják, hogy kártyázásnál két fél közül az egyik nyer, a másik veszít. Nem igaz! Mindketlen veszítenek. Az egyi a pénzét, a másik a lelki nyugalmát, a morál iránti érzékét. Ugyan gyönyörködhet-e jó érzésű ember abban a pénzben, amelyet mástól minden fáradság nélkül, csak azon a címen tulajdonít el, hogy szerencsétlen esetben ő veszítette volna el a pénzét?

Nézzünk csak körül ebben az országban, nézzük, hogyan kinlódnak az emberek, hogy imigy-amugy tengethessék életüket. Hogy tovább ne, menjünk csak ki az utcára és figyeljük meg embertársainkat. S aki látni akar, látni fog. Én Istenem, mennyi alak sürgölődik-forgólódik itt, a munka izzó hevében kovácsolva néhány, a megélhetéshez szükséges fillért. Hány toprongyos, tehetetlen, beteges ember huzódik meg a csendesebb zugokban, — sorsuk a lemondás, táplálójuk a szükségesség, istápolójuk a lassan bandukoló emberszeretet. Odabenn pedig a kaszinóban, vagy a kávéházban,

a buta pappendekli elrabol tőled egy pillanat alatt annyit, amennyinek tizedszázadrészevel tán egy egész család rövidebb-hosszabb ideig élélhetne! Keressük itt az erkölcsiséget, de nem találjuk — ám találunk helyette olyan vétkes könnyelműséget, melyet eléggé ostromozni nem lehet.

Talán az itt hevenyében vázoltakból rá fog tapadni valami a jólelkű emberbarátokra, kiknek csak meg kell mutatni a jóhoz vezető utat, hogy azon haladjanak. Ha csak annyi fillért adnak jótékony célokra, mint a hány koronát tétre kockáztatnak — mennyire enyhülne a gyámoltalanok sorsa!

Erős a bizodalunk, hogy szavunk nem vész a pusztában.

A nő rendeltetése.

Ha a férfit a nővel összehasonlítjuk, úgy fogjuk találni, hogy a mindenségben alig találunk két egymáshoz annyira hasonló és egymással mégis annyira ellentétes teremtményt, mint a férfi és a nő. Ugyanazokkal a szervekkel, ugyanazokkal a hajlamokkal bírnak. Testök alkotása, egyes részeiknek összhangzata, külalakjuk is egyforma és mégis mily nagy a válaszfal, mely őket egymástól elkülöníti.

Épp ez mutatja, hogy rendeltetésük is különböző és hogy már maga az anyatermészet más működési tért jelölt ki a nő és megint mást a férfi számára.

A férfi erőteljes és tevékeny, a nő

A Mindszenti Takarékpénztár ajánlja ügyfeleinek és a n. é. közönségnek

mérsékelt kamatláb mellett nyújtott váltó-, kötvény-,

jelzálog- és hosszú lejáratu törlesztéses kölcsöneit

Betáblázásoknál adós semmiféle bélyegilletéket vagy más költséget nem fizet. Az igazgatóság.

TÁRCA.

Az anya szive.

François anyó, ki takarítani járt a Temple városrészben, soha sem lelte valami nagy örömet a fiában, Paulban. Nagyon elkényeztette őt; miután nem volt apja, vagy legalább sohasem ismert ilyent, senki sem zabolázta az ösztöneit, melyek tagadhatatlanul rosszak voltak.

Tíz éves korában már csirkefogó volt, lopogatta a soukat az anyjától s alkalomadtán a szomszédoktól, elpusztított mindent, amihez hozzá férhetett s lopta az időt egész áldott napon, mert kerülte az iskolát vagy a műhelyt, hogy a romlott utcai suhancokhoz szegődjék.

Tizenhat éves korában már egészen meg volt romolva, mindig készen minden rosszra, kész tájékoztatni a munkát kereső betörőket, zsebmetszőket.

François anyó, mint becsületes asszony, kétségbe volt esve, a mint látta, hogy a fia ilyen

életet él, miután annyi bajjal felnevelte. Mind a mellett szerette őt minden erejéből gyanus kimaradozásai után is, lakást, ellátást adott neki tehetsége szerint, ölte magát a munkával reggeltől estig, hogy azon kívül még egy kis zsebpénzzel is elláthassa őt attól való félelmében, hogy különben még valami borzasztó dolgot fog elkövetni. A fiu különben jóindulatu volt hozzá a maga módja szerint.

Egy reggel kora hajnalban tért haza a fiu elcsigázva, sápadtan, leverten, a mi szokatlan volt nála, mert sohasem fárasztotta ki magát és szerencsés gunyolódó, közömbös természete volt. Ruhéstól vetette magát az ágyra s mélyen elaludt.

François anyó, ki korán munkába ment, egy ócska szoknyáját dobta rá és aggódva vette észre, hogy hadakozik álmában rémitő lidércekkel; sötét foltokat is vélt látni szürke kabátjának a jobb ujján, de nem mert hozzá nyulni, nehogy felkeltse a fiut s a ruha olyan piszkos volt, hogy tévedhetett is.

Délben a bottoséknál hallott a Pastourelle

átjáróban történt büntényről. Egy zsbárusnőt, a vén Tournadiert, kit az egész városrész ismert, megfojtva találták a fenekestől felforgatott boltjában. A nyaka át volt vágva, a szemei kidülledve, úgy hevert nagy vértócsában a bolt mögött levő kis szoba küszöbén, a hol lakott.

A vasszszekrény, melyben értékes holmijait tartotta, a szekeényben érintetlen maradt egy csomó rongy alatt s a gyilkos csak a feltört fiókban talált készpénzt vitte magával.

A büntény forrongásba hozta az egész városrészt s közbeszéd tárgya lett. A mint François anyó megtudta, anélkül, hogy tulajdonkép megvállolta volna magának, hogy miért, nagy rémület érzett és gyorsan haza sietett. Paul már ébren volt és gondosan mosogatta a kabátja ujját, meg a nadrága két szarát.

— Nagyon ronda vagyok, igazán, magyarázta az anyjának, pedig hát munka után akarok látni.

François anyó félő szakitotta, hogy elbeszélje neki a büntényt. A fiu figyelmesen halgatta s mindenek fölött a vizsgálat érdekelte,

türelmes és gyenge. A férfi izmainak hatalmával imponál, a nő bájai által hat. E bájak hatása emeli őt abba a magasságba, hol gyengesége dacára, szemének egy pillantásával győz, hol az erény és szűzies szemérem fénykörében egy mozdulata is elég, hogy a legvadabb kitérést is megfékezze.

A leghelyesebb nevelési elv tehát csak az lehet, mely a nőt e tulajdonságainak szemeltartása mellett képezi ki az élet számára és e korlátok közt tűz ki számára működési tért.

Aki ezen tullép, az a nőt oly viszonyok közé akarja mintegy beleerőszakolni, melyek nem felelnek meg természetes hajlamainak.

De ezzel nem akarjuk állítani, hogy a nő testi és szellemi erejét nem kell edzés és folytonos iskolázás által tökélyre emelni. Ez nagyon is szükséges. De ha figyelmesen körültekintünk, látni fogjuk, hogy a leánynevelés — főleg a szűk családi körben — nem kielégítő.

E tekintetben a nyilvános intézeteket, hol a növendékek nem luxus élelmézzel láttatnak el, de a szabad levegőben, kertben sokkal több mozgást, elevenséget fejthetnek ki — többre kell becsülni a szülői háznál, hol a gyermekleány mindig finom ételeket élvez; hízlegésekkel, cirógatásokkal halmozzák el; folytonosan édes anyja szemei előtt, elzárt szobákban ül; csak félelemmel beszél, jár, lélezkzik és soha egy pillanatnyi szabadsága nincs játékra, ugrándozásra, szaladgálásra, kiabálásra vagy más akarmely ártatlan kedvtelésre, mihez a természet fiatal korát kötötte. Az ily örködés, az ily szigor mindig veszedelmes és az ész nem hagyja azt helybe. Ily rendszer mellett a test és a lélek már ifjúságában el lesz rontva.

Ha tehát azt akarjuk, hogy a nő a megváltozott viszonyokba is beletalálja magát és egészen egyenrangúvá legyen a férfival, a leányok házi nevelését egészen más alapokra kell fektetni.

E tekintetben példát vehetünk a régi-ektől.

Spartában a leánygyermek, úgy mint a fiuk, hadijátékokkal foglalkoztak; nem ugyan, hogy ők is háboruba menjenek, hanem hogy egykor oly gyermek szülői lehessenek, kik a harc viszontagságait

elviselni képesek legyenek. Azt ugyan nem lehet helyben hagyni, hogy az államban a nők azért, hogy jó hadfiakat neveljenek, maguk is fegyvert ragadjanak kezökbe, s a gyakorlatokban részt vegyenek, de annyi bizonyos, hogy a görögök ebben a tekintetben nagyon is jól számítottak.

A harci játékok kora lejárt ugyan, de annyival terheesebb magával az étellel való küzdelem. Ebből a nőnek is kijut a maga része. Ha tehát azt akarjuk, hogy a nő ebben a küzdelemben megállhassa helyét, arra kell törekednünk, hogy nemcsak szellemileg, de testileg is képessé tegyük erre. Vagyis más szóval: észszerűbb alapra kell fektetni a leánynevelést, különösen a házi nevelést. Ez bontakozik ki az elavult sablonokból, ne legyen csupán theoretikus, hanem vegye számba a megváltozott viszonyokat és az élet gyakorlati követelményeit.

Ujdonságok.

— **Főispánunk betegsége.** Egy szentesi lap közölte még a mult hét folyamán, hogy Dr. Cicatricis Lajos főispán súlyos beteg. A hír a valóságnak meg is felelt. Mint azonban bennünket megbízható helyről értesitene, a betegség nem volt súlyosabb természetű s ez idők szerint olyan javulás állott elő, hogy főispánunk az ágyat elhagyta. De csakis az ágyat, mert a szobát egyelőre még őriznie kell. Hisszük, hogy egészséges szervezete s ereje megbirkózik a betegséggel, s mielőbb teljesen felgyógyulva hagyja el a szobát is. Istentől mielőbbi teljes felgyógyulást kívánunk!

— **Uj törvényszékek felállítására.** Az uj polgári rendtartás életbeléptetésével folyton telve vannak a lapok azon hír terjesztésével, hogy az egyes városok versengve kérik a törvényszéki székhelyek felállítását. Mint utjabban a szegedi lapokban olvassuk, a szegedi törvényszék területéhez tartozó két nagyobb város: Szentes és Makó polgársága között is megindult a mozgalom, hogy törvényszéket kapjanak. Hogy mennyiben jogosult a városok versengése és vajjon tényleg lesz-e új törvényszék felállítása, véleményem nem mondhatunk. Minket közelebről ez a hír csak annyiban érdekel, hogy a községünknek rég táplált óhajta, hogy t. i. a járásbírószéket megkaphassuk, így talán könnyebben megvalósulhat. Hogy azonban ez a közeljövőtől milyen messze van, mondani is fölösleges.

hagyván a fiát. Első gondja volt ujságot venni és majd elájult, a mint a lep élén nagy betűkkel olvasta, hogy a gyilkost elfogták.

Kimondhatatlan öröm fogta el. Olvasta. Az elfogott ember az áldozat tulajdon unokacsese volt, egy vásári komédiás, dijbirkózó, ki már büntetve volt. A vén zsidósné jóindulattal viseltetett iránta s kulcsot is adott neki a lakáshoz. Ez a kulcs magyarázta meg a gyilkos észrevétlen tüzözését.

Minden az elfogott ellen vallott. Nem volt egy fillére soha az iszákos, a brutális embernek és három nappal a büntény előtt borzasztó összekoccanása volt a vén asszonynyal, ki nem akart neki többé pénzt adni.

A komédiás különben tagadott. Véde magát, mint az ördög, azt állította, hogy a vásárcsarnokban töltötte az éjszakát, előbb idogálva, később holtrészegen aludva valahol, valószínűleg valamelyik kofának a kosarában. Ez a bizonytalan és ez a fantasztikus alibi semmi hitelre sem talált s a komédiást letartóztatták.

— No, lám, mit is vettem én a fejembe, mondta magában François anyó s folytatta az utját, mert megállott volt a lapot olvasta. De még abban a másodpercben felujult kínos gyanuja, melytől hasztalan igekezett szabadlni s mely szörnyen gyötörte az ő egyszerű, öreg lelkét. Követte őt a lakásokba, a hol dolgozott, arra gondolt mosogatás közben, síkálva. Mikor újra látta a fiát, nem szóltak semmit egymás-

— **Az ártézi vízvezetési érdekelttség** végrehajtóbizottsága folyó hó 23-án, a mint azt már mult számunkban jeleztük, ülést tartott. Ez alkalommal a vagyoni állapotot tették különösen vizsgálat tárgyává; a számadások megvizsgálására két bizottsági tagot ki is küldöttek. Határozott a végrehajtó bizottság azon tagok fölött is, a kik hozzájárulásukat mindeztideig be nem fizették, egyhangú határozattal mondván ki, hogy ha a régen esedékessé vált összeget augusztus 1-re be nem fizetik, minden további nélkül elzártnak a víz használatától. Természetszerűleg az érdekeltségnek joga leend a jogtalan használatért az egyes nem fizető tagoktól díjat követelni. Foglalkozott a végrehajtóbizottság a mindjobban mutatkozó vízhiány pótlásáról. Két irányban is megbeszélés tárgya volt ez a körülmény. Voltak, akik nagyobb átmérőjű csövek lerakása által akarnak a bajon segíteni, mások pedig egy újabb kutnak — jelentkező tagok hozzájárulásával leendő furása által vélik a kellő vízmennyiséget előállítani. Mind a két terv kivihető, a kérdés csak az, vajjon aránylag kevesebb kiadással melyik terv valósítható meg inkább? Ha elég új tag jelentkeznek, talán inkább egy új ártézikút furása lenne célravezetőbb.

— **Amerikából hazajött mindszeri iparos.** Egy éve lesz már, hogy községünk fiatalabb s vállalkozóbb szellemű iparosai közül többen Amerikába mentek szerencsét próbálni. Azóta kevés hírt hallottunk az elköltözöttek felől, mig most az elmult hét folyamán Löwy Gyula piktör hazakerült. Azt állítja, hogy sorsa jól ment a messze idegenben is. Szép keresete volt, bár azért meg kellett dolgoznia, de hát rajta is beteljesedett a közmondás s az örök-szép magyar nóta igazsága: „Ki a Tisza vizét issza, vágyik annak szive vissza.” Visszavagyódott ő is közibénk, „mert a szive csak azt sugta — jobb itthon!” Kívánatos volna, hogy ezt megszívleljék az itthonnal folyton elégedetlenkedők, Löwy Gyula pedig az ott szerzett tapasztalatait használja fel a maga s embertársai boldogítására.

— **Kánikulai hőség.** Az ez évi abnormális időjárás a héten érte el tetőfokát. Időjárásunkban nincs rendszer, nem válnak be a régi jóslások. Egy ideig a folytonos esőzés, most meg a nagy szárazság és rendkívüli hőség okoznak kiszámíthatatlan károkat. Magyarozatát a tudósok nem bírják adni, érthetetlen is, hogy minden különösebb változás nélkül ily rendszertelen időjárásunk legyen. Az ország különböző részein néhol egy kis csapadék volt, nálunk azonban még csak alig mutatkozott. Pedig az esőre most már igen nagy szükség lenne,

hoz sem a büntényről, sem a komédiás letartóztatásáról, a jó asszony azonban észrevenni vélte, hogy a fia lopva pislogat rémülettel rá.

A birói vizsgálat egyre terhelőbb lett a vádlottakra nézve és François anyó remélni kezdett és meggyőzte magát róla, hogy agyáremekkel gyötörte magát. „Az lehetetlen, mondogott magában; a törvénytevő uraknak igazuk van, okvetlenül az unokaöcs a gyilkos. És én vén örült vagyok.”

Eljárt a végtárgyalásokra. Végtelenül jól esett neki a vád által felhalmozott bizonyítékokat hallani, de a védőügyvéd ügyes és logikus védbeszéde s a vádlott tiltakozása, ki orditva bizonyítottatta ártatlanságát, újabb rémületbe ejtette s dobogó szívvvel várta az esküdtek igazmondását, mely halált mondott a vádlott fejére.

— De hát ártatlan vagyok, mondtam már számarak! kiáltott még egyszer a komédiás.

De François anyó örült örömeben kisetett. Loholt haza, fel a lépcsőkön s a fia nyakába vetette magát, hogy össze-visszn csókolja.

— Elitették! Ó az! Ah szegény gyermekem, hogyan is hihettem!

A fia azonban kibontakozott a karjaiból, vállalt vont s cinikus tekintetét vetvén az anyjára:

— Ugyan már, hiszen jól tudod, hogy én vagyok a tettes! mondta neki.

melyet a rendőrség folytatott, meg a nyomok, melyeket a gyilkos talán maga után hagyott.

Délután elment a Pastourelle átjáró körül csavarogni és megvette az esti lapokat. Haza ment és nem is tette ki többé a lábát a házból, a mi szokatlan volt nála. Gondosan elolvasott mindent, a mi nyomtatva volt a büntényről és egyszerre így szólt az anyjához:

— Milyen buták mégis! Kutatnak, keresnek minden számaráságot és nem látják, a mi majd kiszurja a szemöket. Az alak, ki ezt a gyilkosságot elkövette, bizonyosan előre elrejtőzködött a pincében. Csak ki akarta fosztani a vén asszonyt, de ez felébredt s így végzett vele, hogy lármát ne üssön, aztán az udvarra nyíló kis ablakon át menekült.

— Honnan tudod te mindezt? kérdezte François anyó elképedve. Az ujságok erről nem tudnak semmit.

— Egy fickótól hallottam, ki ott lakik abban a házban.

Fullasztó csend állt be köztük. Egyetlen szó nélkül feküdtek le a szűk szobában és François anyó az egész éjszaka ébren maradt, borzalommal tele, amaz iszonyu gondolat sulya alatt, mely minden pillanatban bizonyosabb lett és hallotta a fiát lélekzeni, hánykolódni, egy párszor sóhajtani, jól tudva, hogy az sem bír aludni.

Hajnaltól szokás szerint felkelt, megmosdott és távozott hazulról, végre mély álomba merülve

nemcsak a növényzetre kellene, de közegészségi szempontból is szükséges. Hogy a mi vidékünket most az esőzés elkerülte, a kecskemeti földrengéssel hozzáok összefüggésbe, mert ezt a körzetet egészen elkerülte az eső. — Panaszunkat úgy látszik, meghallgatta az Ég, mert tegnap este, éppen lapunk zártakor, jótékony esőt kaptunk. Csak az a baj, hogy igen rövid ideig tartott.

— **Halálozás.** Rubovszky István szegvári kántor e hó 28-án, hosszas betegség után meghalt. Rubovszky kerek 20 évig volt a község szolgálatában, 15 évet pedig a Szegvári Hitelszövetkezethél töltött el, ahol pénztáros volt. Állítólag ez okozta halálát is, mert a szövetkezet ügyeit csak úgy birta lelkiismeretesen ellátni, ha feláldozta a pihenésre szánt éjszakájának nagy részét. Sokszor reggelig dolgozott a szövetkezet érdekében. A tulságos buzgalom végre is megtörte idegeit s két évvel ezelött kisebb mérvű agyszélhűdés fosztotta meg közéleti tevékenységétől. Halálhíre nagy részvétet keltezt mindenütt, ahol csak ismerték. Özvegyet és hat árvát hagyott hátra. Temetése ma volt, nagy részvét mellett. Nyugodjék békében!

— **Bizottsági ülés.** A Soós Ádám lemondása folytán megüresedett ellenőri állásra már akadt jelentkező egy érettségi vizsgát tett s a pénzügyigazgatóságtól kilépett felvigyázó személyében. A választást a bizottság a ma délelött megtartandó ülésén ejti meg. Ha olyan rátermett, megfelelő javadalmi ügyvezetőt kap községünk, mint amilyen az előde volt, úgy nyer vele a község lakossága, de legkülönösebben az ital- és husmérők, mert sok igazságtalan s felesleges zaklatástól lesznek az illetők megmentve, a község érdekei pedig méltóan képviselve.

— **Fiu az apa ellen.** K. Sándor mindszenti földmives szerette az italt. Legtöbbször részegen járt haza. Az asszony elpanaszolta a fiának az apja durvaságát. A fiu figyelmeztette az apját, hogy hagyjon föl bohrányos viselkedésével. Erre az öreg rátámadt a fiára, hogy meri őt figyelmeztetni. Szó szót követelt. A vitakozás hevében a fiu megverte az apját. A törvényszék, mint fiatalokú bíróság, könnyű testi sértésért ma vonta felelősségre az ifju K. Sándort, de a jogos önvédelem címén fölmentette.

— **Uj ártézikut-érdekeltség.** Egyre több panaszokú jelentkezik a mostani meleg napokban, hogy az ártézi vezeték, nem szolgált elegendő vizet az érdekelteknek. Már a végrehajtó bizottság foglalkozott az eszmével, hogy a vízmennyiséget új kút furásával kell előállítani. Ennek folyamánaképpen a vásártéri érdekeltek komoly formában foglalkoznak egy új kút furásával. Akik tehát ezen — a legnagyobb valószínűség szerint a cédulaházzal szemben levő téren furandó — ártézi kútból házukhoz vizet akarnak bevezettetni, jelentkezzenek e lap kiadóhivatalánál s ha elég jelentkező lesz, az érdekeltek egy értekezletre lesznek összehíva, a részletkérdések megbeszélése végett. A gyors jelentkezés azért lenne kívánatos, mert így már szeptember első felében mindenkire bevezethető lenne a víz. Ez a jelentkezés még nem járna semmi kötelezettséggel, inkább csak tájékoztul szolgál s a végleges megalakulás a hozzájárulási összeg megállapítása után történik meg.

— **Jótékony eső** áztatta meg tegnap este 6 órakor Mindszent határát. Hét és fél milliméterre csapadék tüntette el egyelőre az utca feneketlen porát. 23 fok Celsius szerint váltotta föl utána a déli szabadban, árnyékban 33 fokos és a házak között árnyékban 34 és fél fokos hőmérsékletet. Kívánatos, hogy az ellenkező időjárás ellenére ismétlődjen meg, de nagyobb arányokban az eső, hogy ne csak az embereket üdítse től, de táplálna a még életképes növényeket is.

— **Olcóbb a kenyér.** Muli számunkban annak az óhajunknak adtunk kifejezést, vajha a kenyérgyárak versenye a fogyasztó közönség

előnyére válna. Ez az óhajunk előbb teljesült mint reméltük, mert örömmel jelezhetjük, hogy a helybeli kis gőzmalom a gyártotta kenyér kilóját tegnaptól kezdve 24 fillérre szállította le és ugyancsak leszállította a Szentesi Kenyérgyár is. Szeretnénk, ha a kenyér-verseny továbbra is ily egészséges maradna, de persze csak úgy, ha az árleszállítás nem a minőség rovására megy.

— **A szárazság hatása** veszedelmesen nyilvánul már különféle irányban. Aggodalommal néznek a gazdák a pusztulásnak indult kukorica és más vetemény termés elé. A kiaszott mezőkön éhesen csettegnék a jószágok. Ha rövid időn belül kiadó esőnk nem lesz, ismét tönkre megy jószágállományunk nagy része. Az árpa a tegnapi piacon Szegeden 17.50, Mindszenten 16 koronájával kelt. Malacok, amikért két hét előtt 50 koronát adtak, ma 30 koronájával alig adhatók el. A sovány jószág ára egyáltalában leesett, egyedül a javított jószág ára tartja magát.

— **Hármas ikrek.** A közelmúlt napokban Urbán Józsefné hármas ikreknek adott életet. A derék asszony, akinek ura messze kubikon van, érezvén a gólyavendég közeledtét, gyermekeit elkísérte az ovodába, jövet pedig beszólt a szomszédasszonyhoz, hogy hívja rögtön a bába nénit. Haza érve, tüzet rakott s egy fazék vizet tett fel melegedni. Az eközben megérkezett segély még a tüzhely mellett találta a házi asszonyt, amint épen akkor fejtette ki a gólyanéni által burokban már meghozott két porontyot. Két fiu- s egy leánygyermek képezte a gólyanéni ajándékát, akik közül azonban csak egy fiúcskát birt a doktor bácsi az életnek megmenteni. A másik kettő meghalt.

— **Még pár szó a fürdőről.** Egy rekkenő hőség nem csak a vízvezeték ügyét tartja a felszínen állandóan, de aktuálisá teszi a tisztai fürdő ügyét is. Voltak, a kik már régebben megpendítették az eszmét, hogy részvények kibocsájtásával építtessék fel a fürdő. Ki volt tervezve az is, hány tagot lehet községünkben összeszedni s mennyi lehet egy részvény ára. Szinte kivihetetlennek látszott a fürdő létesítése ilyen kötelezettség mellett. Most azonban, mint bennünket értesítenek, újabb mozgalom indult meg oly formában, hogy legalább 100 drb 50 koronás részvény lenne kibocsájtandó. Első tekintetre hihetetlennek látszik, hogy 100 drbot könnyebben el lehessen helyezni, mint a tervezett 50 drbot. Pedig ez nem lehetetlen. A községet, mint erkölcsi testületet kell ugyanis segítségül venni, illetve azzal kell a tervet összegegyeztetni. Segítve lenne ez által a községen, de segítve lenne a fürdő társaságon is. A törvény ugyanis kötelezi a községet arra, hogy ha a lakossága a 10,000-et meghaladja, közfürdőt létesítsen. Ilyen képen a községnek egymagában kellene az összes költségeket viselni. Most e helyett, ha a község bizonyos számú részvényeket — a mik közül minden esztendőben egy csapat kisorsolva lesz — megvesz, a fürdőtársaság a közösen felépített fürdőt előre meghatározott időben ingyen bocsátja a község szegény lakosainak használatára. Így jól laknék a kecske is, maradna a káposztából is. Egyesült erővel mind a két érdekét aránylag olcsóbban meg lehetne valósítani. Az eszmét, a mi a községre feltétlenül előnyös, megszívlelés végett ajánljuk a község vezető embereinek szives figyelmébe.

— **Asztagtűz Sövényházán.** Mátéffy Kálmán szokornyí bérleti tanyáján 26-án két asztag buza lett a tűz áldozata. A harmadik asztagot csak óriási erőfeszítéssel lehetett megmenteni. Állítólag a munkások gyufát ejtettek el s a szekér amint rajta keresztül ment, a gyufa meggyult s a száraz gabona szálakon a láng oly gyorsan elérte a szomszédos kazalt, hogy az a másik pillanatban már teljesen lángokban állott. A gabona biztosítva volt.

— **A legnépszerűbb adoma.** A menyországban egy szép napon észrevették, hogy azon a széles falon, amely a menyországot a pokoltól elválasztja, nagy lyuk van. A nyíláson kis ördögök vihogtak be a nyugalmas és szelid

országba és mindenféle illetlen mókákat követek el, hogy odacsalogathassák a menyország lakóit. Ennek híre ment. Mert az ördögök olyan dolgokat eszeltek ki, hogy nap-napután rajtakaptak kis angyalokat, hogy ott állnak a lyuknál és mulatnak a pokoli tréfákon, amiket az ördögök csináltak.

Péter jelentést tett az Urnak.

— Be kell tömni a lyukat.

— Igen ám, de ki fizeti a költségeket?

— Az fizeti — mondta az Ur — aki a rést ütötte a falon. Az ördögök csinálták, az ördögök fizetik.

— De az ördögök azt mondják, felelte — Péter — hogy őket nem zsenirozza a lyuk, ők nem tömetik be.

Az Ur haragra gerjedt:

— Akkor pör lesz belőle.

Péter megvakarta a fejét:

— Akkor jól nézünk ki, Uram. Az ügyvédek mind odaát vannak.

— **Mennyi az ország népessége?** Az ujévi népszámlálásról középponti statisztikai hivatal nemrég tette közzé a sommázatokat. Megállapíthatni azokból, hogy a népesség 168 millióról 183 millióra, vagyis közel másfél millióval gyarapodott, ami viszonyszámokban kifejezve 8.9 százaléknyi növekedésnek felel meg. A mérleg tehát a multhoz képest lényegesen javult, mert az utolsó népszámláláskor a gyarapodás alig hét, tíz évvel előbb alig hat, a nyolcvanas évek elején pedig mindössze két százalékra rugott. Népességünk e szerint negyven év alatt fokozatosan fejlődött s legutóbb elértük az első lépcső négyeszeresét. Oly siker, amire az utolsó évtized kivándorlási mozgalmaitán valóban nem számíthattunk.

— **A világ legnagyobb olajfakertje.** Kaliforniában van a San-Ferrando völgyben mint egy 37 kilométerre Los-Angeles városától és 150000 olajfát tartalmaz. A kaliforniai olajfák az európai óriási olajfákhoz viszonyítva meglehetősen kicsinyek, amenyiben ritkán nőnek 6 méternél magasabbra. A „ylmar Olive Rauch“ nevű kaliforniai olajfakert termése azonban még így is óriási és a bogycok leszedése idején a gyári telepeken naponként 300—500 gallon olajat (1200—2000 litert) nyernek. Az olaj sajtolása és finomítása következőképpen történik: a fákról lerázott bogycokot a fák alatt kiterített nagy vásznakba gyűjtik és a sajtolás előtt erős fújtató segítségével megtisztítják a portól és a kőzék hullott levelektől. Azután egy nagy présbe öntik, amely vöröses masszává nyomja a bogycokot. Ilyenformán pépszerű anyaggá nyomódnak a bogycok, a amelyet vizsajtoló segítségével szűrőanyagokon átnyomnak. A szűrőből a bogycok olaja sötétszínű folyadék alakjában ömlik ki, amelyet egy ideig nyugodtan állni hagyunk, mire azután a felső folyadékrétegek lecsapolhatók és újabb szűrés után már konyhai célokra használhatók. A kaliforniai olaj a borhoz hasonlatosan a növekvő korral mindig jobb lesz. Az olaj előállítására bogycok leszedésétől egészen a szétküldésre szánt palackok megtöltéséig körülbelül két hónapot vesz igénybe.

A kisteleki méregkeverő.

A szomszédos Kisteleken elfogtak a csendőrök szerdán délelött egy vén asszonyt, a hatvan esztendőes Gerzsány Marit, akit azzal vádol a szegedi vizsgálóbíró, hogy huszonöt esztendő óta a legförtelmesebb bűnököt követi el anélkül, hogy a törvény energikusan rátehetné volna a kezét.

A közvetlen büneset, amelylyel most vádolják, az, hogy rézgáliccal meggyilkolt egy kisteleki gazdát, akit a felesége akart eltétni a láb alól. Lévai holttestét még hónapokkal ezelött exhumálták s Felletár Emil, a vegyvizsgáló intézet vezetője megállapította, hogy Lévai halálát rézgálic-mérgezés okozta. A méreg hosszú időn át apró adagokban került a szerencsétlen ember szervezetébe.

Gerzsány Mari bűnlisztájában azonban elenyésző csekélység ez a gyilkosság. Huszonöt éve, mióta Majsáról jövet megtelepedett Kisteleken, nem mult el nap, hogy valami törvénybe ütközött ne követett volna el. Mikor Kisteleken megtelepedett, már a harmadik férjével élt. Egy

napon meghalt a férj, mire Gerzsány Mari néhány hónap múlva negyedszer is férjhez ment. Ezzel a negyedik férjével élt körülbelül tíz esztendeig, mikor hirtelen meghalt ez az ember is. Mind a négy férj biztosítva volt és Gerzsány Mari mindegyik után fölvetette a biztosítási díjat. A negyedik után hosszabb szünetet tartott és csak három évvel ezelőtt cserélte föl viharvert özvegyi fátyolát az ötödik menyecske-fejkötővel. Az ötvennyolc éves asszony ekkor Török Antalhoz ment feleségül.

A faluban régóta gyanus az asszony titokzatos életmódja. Delibók Antal jegyző tíz éven át figyelte, négyszer föl is jelentette a csendőrségen, de Gerzsány Marinak mindannyiszor sikerült kimenekülnie az igazságszolgáltatás kezéből.

Az előzetes nyomozás megállapította, hogy állandóan sok fiatal asszony és leány járt hozzá, részint azért, hogy megszabaduljanak férjeiktől, részint hogy eltüntessék könnyelmű szeretteik vádoló nyomát. Az asszony, aki valóságos méregraktárt tartott odahaza, mindenkin segített. A leányokat megoperálta. Tíz év alatt legkevesebb ötven-hatvan fejletlen csecsemőhullát ástott el a temető árkában — a kellemtelen férjeket pedig méreggel pusztította el. Tíz év alatt legalább harminc olyan haláleset fordult elő a faluban, melynek előidézésében a kisteleki boszorkány mérgei játszottak a főszerepet.

A Lévai József halála annyira mozgósította az egész csendőrséget, hogy több mérgezési esetet is sikerült határozottan megállapítani. Ezért a hatóság most exhumáltatja a temető egy részét. Egyelőre nyolc sirt ásnak föl.

Kisteleken természetesen nagy az izgalom. Azt suttoják, hogy Gerzsány Mária beismert vallomása esetén sok fiatal asszony és leány börtönbe kerül.

Búcsú-szó.

Mindszentről történt távozásom alkalmából mindazon jóbarátainknak, ismerőseimnek, de különösen a községi képviselőtestületnek, az Önszegélyző Szövetkezetnek, Iparoskörnek és Ipartestületnek, nemkülönben kedves vendégeimnek ezuton mondom szívélyes „Isten”hozzád“-ot. Kérem, szíveskedjenek megtartani jóemlékezetükben, aminthogy én is szeretettel gondolok mindenkor a mindszenti közönségre. Isten velünk!
Mindszent, 1911. július 28.

Zánthó Kálmán.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém Mindszent község, valamint e vidék igen tisztelt közönségét ez uton értesíteni, hogy a **Pallaviciniter 7. sz. alatt levő hentes üzletben naponkint friss sertés hús és zsiradék a legolcsóbb napi árban kapható.**

Amidőn a nagyérdemű közönségnek eddigi szives pártolásáért ezuton mondok hálás köszönetet, bátorkodom egyidejűleg szives tudomására hozni, hogy **a legjobb téli vágású szikkadt perzselt szalonnát és zsirt**

a mai naptól fogva

kilogramonként 96 krért árusítom.

Iparkodni fogok, hogy a vásárló közönséget friss és elsőrendű árakkal szolgáljam ki.

Áruim tisztaságáról, jóságáról és olcsóságáról kérem meggyőződni. Tessék egy próbavásárlást nálam eszközölni.

Becsés pártfogást kér

KARDOS ISTVÁN

4—5

hentes.

HITEL KIZÁRVA!!

Eladó vendéglő és ház.

Mindszente, a főutcán levő nagy-vendéglőmet összes berendezéssel, házzal együtt — más vállalat miatt — örök áron eladom, esetleg haszonbérbe kiadom.

A vendéglő áll: 1 nagyterem, 1 kisterem, 1 söntés, üvegezett folyosó, fásított kerthelyiség, szaléti, fedett kuglizó, 2 tekeasztal (egyik új); továbbá 6 szoba, 1 téli és 1 nyári konyha, éleskamra, magtár, jégverem (jéggel), istálló, göré, 2 nagy pince, stb.

Saját acetylen világítás!

Vízvezeték a házban!

Komoly vevőknek vagy bérbe venni szándékozókknak szívesen ad bővebb felvilágosítást a tulajdonos

Zánthó Kálmán

vendéglős

MINDSZENT.

—6

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona.
Hecht Bankház Részvénytársaság Budapest, Ferenciek-tere 6. 5—15

Az egész országban minden gazdánál dicséretet és nagy meglepedést aratnak

benzin és nyersolaj motoros cséplőkészletek!

Minden gazda maga kezelheti, nem kell gépész, sem hatósági engedély.

Rendkívül olcsó és tiszta piac-képes cséplés, már 4 lóerejű gépeknél is, egész a 20 lóerőig

Motorainkkal a községben a házak között az udvarban szabad csépelni.

Szives figyelmébe! Minden gazda, aki egy motoros cséplőkészlet beszerzésének még csak gondolatával is foglalkozik, kérje egy levelezőlapra képes árjegyzékünket, ingyen és bérmentve küldjük — és abban oly fontos adatokat talál, hogy azonnal mindenben tájékozva lesz.

Bérmentes szállítás az ország minden állomására.

Legújabb megállapított igen előnyös árak és kényelmes feltételek.

Levélcím:

KELLNER ANTAL ÉS FIA, BUDAPEST,

Váci-ut 4.

Új gabona-üzlet!

A MINDSZENTI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T. tudatja úgy a helybeli, mint a közelvidéki nagyérdemű közönséggel, hogy üzletkörében állandósította a **gabona-bevásárlást.**

Vásárol mindennemű gabonát

a legmagasabb napi árakon!

Elfogad gabonát **beraktározásra** későbbi leszámolásra s rá megfelelő készpénz-előleget ad.

Előleget ad remélt termésre a legmérsékeltebb kamatláb mellett.

Főtörekvése, hogy úgy a helybeli, mint vidéki közönséget a legelőzékenyebben kiszolgálja és bizalmát kiérdemelje.

Fölvilágosítással készséggel szolgál a takarékpénztár vezetősege és a bevásárlással megbizott **Novák Ferenc** ügyvezető.

Magtár és iroda (a régi Grüner-féle) Kertész Mór úr házánál van elhelyezve.

Mindszent, 1911. március 1.

A Mindszenti Takarékpénztár r.-t.

igazgatósága.